

Gjaldskrá þessi staðfestist hér með samkvæmt orkulögum nr. 58 29. apríl 1967 til að öðlast gildi við birtingu og birtist til eftirbreytni öllum sem hlut eiga að máli. Jafnframt er úr gildi felld eldri gjaldskrá sama efnis nr. 467 frá 15. ágúst 1996 með áorðnum breytingum.

Iðnaðarráðuneytinu, 3. mars 1997.

F. h. r.

Sveinn Þorgrímsson.

Steinunn Bjarmann.

19. febrúar 1997

Nr. 164

REGLUR

um bílalyftur og búnað þeirra.

1. gr.

Skilgreiningar.

1. *Bílalyftur* eru föst eða flytjanleg tæki ætluð til að lyfta bifreiðum eða farandvinnuvélum ýmist lóðrétt eða í hallandi stöðu vegna skoðunar, þjónustu, viðgerðar eða annarrar vinnu við þær.

2. *Hjálparlyftur* eru lyftitæki sem ætluð eru til að lyfta að hluta bifreiðum á bílalyftum á gólfi eða á vinnugryfjum.

3. *Lyftustóll* er sá hluti bílalyftu sem með hreyfingu lyftir ökutækinu.

4. *Burðarbúnaður* er sá hluti bílalyftu sem ber lyftustólinn svo sem vírar, keðjur, liðir, vökvabullur, rær, skrúfuspindlar og bullustangir, en þó ekki burðarstöðir.

5. *Drifbúnaður* er sá hluti sem hreyfir eða knýr burðarbúnaðinn t.d. rafhreyfill, vökva-dæla o.þ.h.

6. *Stjórnbúnaður* eru hnappar eða handföng sem ræsa eða stöðva drifbúnaðinn.

7. *Öryggisstuðull* er hlutfall þess hámarksálags sem hlutur þolir án þess að brotna eða slitna og þess hámarksálags sem hann má verða fyrir við almenna notkun.

2. gr.

Skyldur þeirra sem selja eða afhenda bílalyftur.

1. Sá sem selur, afhendir eða sýnir bílalyftur, hjálparlyftur eða fylgihluti, sem falla undir reglur þessar, skal tryggja að það sem hér um ræðir, sé þegar það er sýnt eða afhent til notkunar útbúið með tilskildum hlífðar- og öryggisbúnaði og notkun þess leiði ekki af sér slysa- og sjúkdómshættu.

2. Nauðsynlegar og auðskildar leiðbeiningar á íslensku um meðferð og viðhald, flutning, samsetningu og frágang skulu fylgja þegar viðkomandi hlutir eru afhentir.

3. Ákvæði 1. og 2. mgr. gilda einnig ef einhver sá búnaður sem talinn er í grein 2.1 og tilbúinn er til notkunar er afhentur áfram, endurseldur, lánaður eða leigður.

4. Bílalyfta eða hjálparlyfta skal vera með greinilegri og varanlegri áletrun um mesta leyfilegan þunga sem henni er ætlað að lyfta.

5. Þegar mælt er svo fyrir í reglum þessum eða Vinnueftirlit ríkisins krefst þess skal innflytjandi eða framleiðandi láta gera rannsóknir og prófanir sem nauðsynlegar eru til þess að ganga úr skugga um að viðkomandi búnaður standist þær kröfur sem gerðar eru varðandi aðbúnað, hollustuhætti og öryggi.

6. Bílalyfta eða fylgihlutur sem er afhentur eða sýndur hér á landi skal vera greinilega og varanlega merktur framleiðanda og sé um innflutta bílalyftu eða tilheyrandi búnað að

ræða skulu þau tæki einnig merkt nafni og heimilisfangi innflytjanda eða merkt á þann hátt að auðvelt sé að komast að raun um hver sé framleiðandi og þegar við á hver sé innflytjandinn.

3. gr.

Skyldur þeirra sem annast samsetningu og viðhald á bílalyftum.

1. Sá sem tekur að sér að setja saman, breyta eða gera við bílalyftu eða hluta hennar skal fara eftir ákvæðum þessara reglna.
2. Verði sá sem setur saman, breytir eða gerir við bílalyftu var við einhvern ágalla eða vanbúnað sem áhrif kynnu að hafa á aðbúnað, heilsu eða öryggi manna, skal hann umsvifalaust gera eiganda eða þeim sem notar lyftuna aðvart.
3. Ef fjarlægja þarf öryggishlífar eða annað tilsvarandi vegna viðgerðar skal sá sem verkið vinnur umsvifalaust setja öryggisbúnað á sinn stað aftur eða gera aðrar ráðstafanir, sem jafngildar eru, að verki loknu.

4. gr.

Skyldur eigenda eða umráðamanna.

1. Eiganda eða umráðamanni bílalyftu er skylt að sjá svo um að vinnu sé þannig hagað að þeir sem starfa við bílalyftu séu varðir gegn slysum eins vel og kostur er.
2. Eiganda eða umráðamanni bílalyftu er skylt að sjá svo um að hún sé í löglegu ástandi og þannig haldið við að notkun hennar leiði ekki af sér óþarfa hættu eða óþægindi.

5. gr.

Almenn ákvæði.

1. Bílalyftur skulu hannaðar og þeim komið þannig fyrir og við haldið, að slysaætta stafi ekki af þeim. Tryggt skal að ökutæki geti ekki runnið út af, oltið eða fallið niður af þeim.
2. Bílalyftur skulu þannig búnar að ekki sé hættu á að ökutækið hallist á þeim þótt dreifing á þunga þess sé ekki jöfn. Halli má þó vera innan $\pm 1^\circ$.
3. Sé bílalyfta þannig útbúinn að unnt sé að halla ökutæki skal gera ráðstafanir sem tryggja að slíkt skapi ekki hættu.
4. Þótt bilun verði í drifbúnaði eða hlutar í burðarbúnaði bílalyftu slitni eða brotni skal lyftan þannig búin að hún geti ekki fallið niður, sigið óvænt niður eða hallast svo hættu geti stafað af.
5. Bílalyfta skal þannig búin að hún stöðvist á sjálfvirkum hátt þegar lyftan hefur náð efstu eða neðstu stöðu.

6. gr.

Öryggisbrúnir á pöllum lyftustóla.

1. Pallar á lyftustól, sem ekið er inná, skulu vera með 60 mm háum öryggisbrúnum (kantlistum) við innri brún þeirra, sjá mynd 1 í viðauka. Ef öryggisbrúnir halla 5-10° út frá pallinum má hæð öryggisbrúna vera minnst 50 mm.
2. Á pöllum skulu vera öryggisbrúnir (kantar) eða annar búnaður sem varnar því að ökutæki geti runnið fram eða aftur af pallinum, sjá mynd 1 í viðauka. Hæð öryggisbrúnar skal vera minnst 80 mm.

7. gr.

Vörn gegn því að klemmast á milli gólfs og lyftustóls.

1. Til að koma í veg fyrir hættu á að klemmast á milli lyftustóls og gólfs eða undirstöðu skal bilið á milli þeirra vera minnst 60 mm og skal þetta bil ná allt að 150 mm

inn undir ystu brún stólsins eða arma hans, sjá mynd 2 í viðauka. Þetta gildir þó ekki um brýr sem eru á lömum og ætlaðar eru til aksturs inn á eða af lyftu enda sé þungi þeirra ekki meiri en 200 N (20 kp) þar sem þær snerta gólflötinn.

2. Viðurkenna má hlífar eða annan búnað sem kemur í veg fyrir klemmihættu í stað öryggisbils samkvæmt 1. mgr. sjá myndir 3 og 4 í viðauka.

3. Ekki er gerð krafa um öryggisbil á milli gólfs og arma lyftustóls með burðarsúlu undir miðju stólsins þar sem armar ná ekki út fyrir ökutækið, sjá mynd 5 í viðauka.

8. gr.

Lyftihraði.

1. Lyfting og slökun á lyftu skal vera með jöfnum hraða og skal hann ekki vera meiri en 0,2 m/sek. og á hliðarlyftum (þar sem ökutækinu er hallað um leið og því er lyft) má lyfti- eða ferilshraði ekki vera meiri en 0,1 m/sek.

9. gr.

Hreyfanlegir burðararmar lyftustóla.

1. Burðararmar skulu læst þegar lyft er. Burðarfletir armanna skulu vera með stömu yfirborði. Minnsta fjarlægð á milli undirstöðufлата á sömu burðarstoð skal vera 0,85 m, sjá mynd 6a í viðauka.

2. Fjarlægð milli burðarflata má þó vera minni en segir í grein 9.1 ef hornið á milli tveggja lína sem dregnar eru gegnum burðarfletina er 60° eða stærra, sjá myndir 6b og 6c í viðauka.

10. gr.

Burðarbúnaður.

1. Stálvírar í bílalyftum skulu hafa öryggisstuðulinn 8. Stálvírum í lyftum skal fylgja vottorð um slitþol og skal það vera á bilinu 1420 N/mm² - 1960 N/mm² (145-200 kp/mm²). Fjöldi þráða í vír skal vera minnstur 114.

2. Festingar á stálvírum skulu vera af viðurkenndri gerð t.d. með splæstu auga og kós, kós og minnst þrem víraklemmum eða kós og pressuðum hólk. Víraklemmur skulu vera af viðurkenndri gerð.

3. Keðjur í burðarbúnaði skulu vera samkvæmt viðurkenndum stöðlum og skal vottorð framleiðanda fylgja sem sýnir brotþol þeirra. Mesta leyfilega álag á keðjur skal miðað við öryggisstuðulinn 6. Keðjufestingar skulu einnig hafa ofangreindan öryggisstuðul.

4. Blakkir stálvíra í burðarbúnaði skulu ekki hafa minna þvermál, mælt yfir þversnið botns í spori blakkar, en 18 sinnum þvermál vírsins.

5. Blakkir, tromlur og keðjuhjól skulu þannig búin að ekki sé hætt á að vírar eða keðjur geti farið úr stýringum, tönnum eða sporum.

11. gr.

Vökvakerfi.

1. Vökvaprýstikerfi skulu hönnuð fyrir tvöfaldan hámarksvinnuþrýsting. Háþrýsti-slöngur skulu þó geta þolað fimmfaldan hámarksvinnuþrýsting vökvakerfisins.

2. Vökvaprýstilagnir skulu vera úr viðurkenndu efni og þannig frá þeim gengið að þær séu varðar fyrir sliti eða skemmdum.

3. Vökvaprýstilagnir og tengingar þeirra skulu vera þannig búnar að sem minnst hætt sé á að vökvinn geti sprautast á stjórnanda lyftunnar eða aðra og valdið skaða ef slanga brestur. Beygjur á slöngum mega ekki vera svo krappar að hættu stafí af.

4. Vökvaþrýstikerfi skulu búin yfirþrýstiloka (framhjáhlaupsloka). Lokinn skal vera á milli dælu vökvakerfisins og stjórnlokans fyrir slökun lyftunnar. Lokinn skal stilltur þannig að hann opnist ef þrýstingur verður 10% meiri en sá þrýstingur sem svarar til leyfilegs hámarksþunga. Lokinn skal innsiglaður og þannig frá honum gengið að stillingu hans verði ekki breytt nema með því að rjúfa innsiglið. Innsigli má aldrei rjúfa nema með leyfi Vinnueftirlitsins.

12. gr.

Fallvarnir á bílalyftum með vökvastrokkum sem lyfta beint undir lyftustólinn og á hjálparlyftum.

1. Bílalyftur með vökvastrokkum, sem lyfta beint undir lyftustólinn, skulu búnar lokum sem hamla sighraða lyftunnar ef vökvaþrýstilagnir eða þétti bresta. Sighraði má mestur verða 0,2 m/sek í slíkum tilfellum.
2. Lyftur sem bornar eru uppi af fleiri en einum vökvastrokki skulu þannig hannaðar að halli á lyftustólnum valdi ekki hættu þótt leiðsla í vökvakerfi bresti.
3. Lyftan skal búin öryggisbúnaði sem varnar því að hún geti sigið neðar en 0,5 m frá gólfi við ótímabært sig.
4. Óheimilt er að vinna undir vökvaknúinni hjálparlyftu nema tryggt sé að hún geti ekki sigið óvænt niður, annars skal ökutækinu slakað niður á trygga undirstöðu.

13. gr.

Fallvarnir á bílalyftum sem dregnar eru upp af vökvaþrýstikerfi með strengjum eða keðjum.

1. Bílalyftur, sem dregnar eru upp af vökvaþrýstikerfi með strengjum eða keðjum, skulu búnar hemlaloeka (slöngubrotsloeka) sem lokar vökvárásinni við strokkinn ef slanga, leiðsla eða þétti bresta.
2. Bílalyftur með strengjum eða keðjum, skulu búnar læsingum sem læst geta lyftunni með jöfnu millibili á lyftustöðunum.
3. Lyftustól skal ávallt setja í læsingar þegar unnið er undir honum. Óheimilt er að vinna undir lyftu sem eingöngu er haldið uppi af burðarbúnaði.
4. Heimilt er að veita undanþágu frá ákvæðum í tölulíð 3. mgr. Sé það gert skal skoða viðkomandi lyftur minnst einu sinni á ári.

14. gr.

Fallvarnir á lyftum með skrúfuspindlum.

1. Skrúfuspindlar skulu vera með öryggisróm auk burðarrónna sem halda lyftustólum uppi. Öryggisrær þessar skulu taka við þunga stólsins ef burðarrær bila. Þær skulu ekki bera þunga við venjulega notkun lyftunnar.
2. Ef öryggisróin hefur tekið við þunga lyftustólsins skal ekki vera mögulegt að lyfta honum aftur fyrr en viðgerð hefur farið fram.
3. Skrúfuspindlar skulu vera sjálflæsandi og hafa stýringar til varnar því að spindilleggurinn bogni.
4. Drifkeðjur skrúfuspindla skulu búnar slakrofa eða öðrum jafngildum búnaði til varnar því að átak geti orðið ójafnt á milli þeirra.

15. gr.

Vinnupallar á bílalyftum.

1. Bílalyftur með áfestum vinnupalli skulu þannig búnar að þeim verði ekki stjórnað af honum.

2. Á ytri hliðum vinnupalla skulu vera handrið með hné- og fótlistum. Hæð handriðs skal vera 1 m og fótlistans 0,1 m.

3. Minnsta fjarlægð vinnupalls frá föstum hlutum byggingar skal vera 0,6 m.

16. gr.

Stjórnbúnaður.

1. Rofar og handföng, sem stjórna hreyfingum lyftu skulu vera haldrofar eða handföng sem stöðugt þarf að þrýsta á, meðan hreyfing lyftunnar fer fram og vera þannig gerð að þau verði ekki hreyfð í ógáti t.d. með því að rekast í þau.

2. Stjórnbúnaður skal þannig hannaður að hann geti ekki orsakað halla á lyftum sem bornar eru uppi af fleiri en einni stoð.

3. Rafbúnaður og raflagnir bílalyftu skulu vera samkvæmt gildandi reglum og reglugerðum um raforkuvirki.

17. gr.

Staðsetning bílalyftu.

1. Staðsetning bílalyftu, vinnusvæði í kringum hana, fjarlægð frá veggjum eða nálægum vélum skal vera í samræmi við gildandi reglur og staðla.

18. gr.

Viðhald.

1. Stálvíra skal skipta um ef:

a. Fjöldi einstakra brotinnna þráða þeirra er yfir 10 af hundraði á lengdarbili sem nemur áttföldu þvermáli vírsins.

b. Vírinn er orðinn flatur eða teygður eða aðrar sjáanlegar skemmdir eru orðnar á honum sem rýrt geta burðarþol hans.

2. Skipta skal samtímis um alla stálvíra í sömu lyftu.

3. Keðjur skal skipta um ef:

a. Lenging á þeim er orðin 2% af upphaflegri lengd.

b. Aðrar sjáanlegar skemmdir hafa orðið á þeim sem rýrt geta burðarþol þeirra.

4. Skipta skal um:

a. Blakkarhjól ef þau eru orðin slitin eða með skarpar eða skemmdar brúnir sem geta skaðað vírinn.

b. Burðarrær á skrúfuspindlum þegar slitmörkum er náð.

5. Ávallt skal setja undirstöður undir lyftu þegar unnið er að viðhaldi eða viðgerð á henni og lyftustól hefur verið lyft.

19. gr.

Eftirlit og tilkynningarskylda.

1. Bílalyftur skal skoða annað hvert ár. Vinnueftirlit ríkisins getur þó breytt skoðunartíðni eftir notkunarsviði lyftunnar.

2. Áður en bílalyfta er tekin í notkun skal tilkynna það Vinnueftirlitinu og skal þá fara fram skoðun á henni. Vinnueftirlitið getur þó leyft notkun bílalyftu til bráðabirgða í takmarkaðan tíma án slíkrar skoðunar. Verði eigendaskipti á skráðri bílalyftu skal bæði hinn fyrri og hinn nýji eigandi tilkynna það Vinnueftirliti ríkisins á þar til gerðum eyðublöðum.

3. Hjálparlyftur eru undanþegnar reglulegri skoðun nema þær séu hluti bílalyftu.

4. Bílalyftur sem ekki er unnið undir eru undanþegnar reglubundnum skoðunum samkvæmt reglum þessum

20. gr.

Ýmis ákvæði.

1. Um þau atriði sem ekki er fjallað um í reglum þessum gilda almennar reglur um öryggisbúnað véla eftir því sem við á.

2. Bílalyftur sem í notkun eru við gildistöku reglna þessara, og ekki uppfylla ákvæði þeirra, skulu lagfærðar innan árs frá gildistöku þeirra. Vinnueftirlitið getur þó veitt lengri frest til úrbóta.

21. gr.

Áfrýjun.

1. Ákvörðunum forstjóra Vinnueftirlits ríkisins og annarra starfsmanna stofnunarinnar má skjóta til stjórnar stofnunarinnar innan fjögurra vikna frá því að viðkomandi aðila hefur verið tilkynnt ákvörðunin. Stjórnin skal fella úrskurð um málið svo fljótt sem verða má.

2. Úrskurði stjórnarinnar má skjóta til ráðherra innan fjögurra vikna frá því að ákvörðun stjórnarinnar var tilkynnt viðkomandi, sbr. þó 2. mgr. 87. gr. laga nr. 46/1980 um aðbúnað, hollustuhætti og öryggi á vinnustöðum.

22. gr.

Viðurlög.

1. Brot gegn reglum þessum varða sektum nema þyngri refsing liggja við lögum samkvæmt. Með mál út af brotum á reglum þessum skal farið að hætti opinberra mála.

23. gr.

Gildistaka.

1. Reglur þessar sem settar eru af stjórn Vinnueftirlits ríkisins samkvæmt heimild í 47. gr. laga nr. 46/1980 um aðbúnað, hollustuhætti og öryggi á vinnustöðum, sbr. enn fremur 29.-34. gr. sömu laga, staðfestast hér með til að öðlast gildi við birtingu. Jafnframt falla úr gildi reglur nr. 53/1988 um bílalyftur og búnað þeirra.

Félagsmálaráðuneytinu, 19. febrúar 1997.

F. h. r.

Húnbogi Þorsteinsson.

Gylfi Kristinsson.

AUGLÝSING

**um afnám reglugerðar nr. 30/1983, um afgreiðslutíma lyfjabúða,
með áorðnum breytingum.**

1. gr.

Reglugerð nr. 30/1983, um afgreiðslutíma lyfjabúða, með áorðnum breytingum, er hér með felld úr gildi.

Heilbrigðis- og tryggingamálaráðuneytinu, 18. febrúar 1997.

Ingibjörg Pálmadóttir.

Davíð Á. Gunnarsson.